

Mùa Xuân V Anh S Hát Bằng Khuông

Th m thoát tôi đã tr i qua h n m i mùa Xuân n i x ng i. H n m i cái T t Nguyên Đán. T t, th i gian tr ng đ i nh t trong năm. Và hôm nay, b c vào năm th m i m t. Mái tóc thêm nhi u s i b c, n p nh n thêm nhi u u đ uôi m t, và cu c đ i thêm nhi u n i bu n vui. Đôi khi ch t gi t mình: "Mình đã t ng y tu i y sao?"

Th i gian cu i năm th ng thì ng i ta hay nhìn l i quá kh đ đ t l i m t h ng đi cho t ng lai. Cũng có nh ng ng i thích dành nh ng giây phút cu i c a m t năm đ tìm v k ni m. Tôi cũng mu n đ c là m t trong nh ng ng i y đ có giây phút s ng l i dĩ vãng. Vàng son hay cùng c c thì cũng v n là hành trang cho mình trên b c đ ng đ i. Nh ng bao năm qua, hoàn c nh và th i gian ngày T t trên quê ng i không cho phép. Có mu n cũng đành ch u thôi.

Nh ng sao hôm nay, k ni m x a, k ni m c a m t th i con gái l i r n ràng tr v ? Tôi đang biên so n ch ng trình "Gi Th Nh c" mà tôi ph trách trên Đài VOA và 974FM trên Đài Úc Châu, m t ch ng trình nói v tình yêu cho Radio Bolsa. Tôi c n nh ng bài th minh h a. Cu n th cũ c a th i đi h c là m t k ni m tôi mang theo sang đây, v n đã quý l i càng thêm quý. Tôi đã b c m t bu i t i đ đ c, đ tìm nh ng v n th phù h p v i ch đ tôi biên so n. Có m t bài th c a m t ng i b n h c ngày x a đã làm v ng v n tâm h n tôi. M c dù tôi ph i thú nh n r ng th i gian đã quá lâu, k ni m khá m nh t khi n ngày nay tôi quên c tên th t c a anh, và dáng anh trong trí t ng tôi ch r t m h ...

Cho đ n lúc này tôi m i c m th y th m thía v i nh ng v n th anh t ng cho tôi vào đ p làm báo T t Niên c a Tr ng S Ph m. G n b n m i năm, m t bài th

"Bây gi hay mai sau"
"N u em thích tình yêu ng t ngào nh trái cây mùa h
Thì mai anh v tìm ki m tu i hoa niên
V i anh - tháng ngày ch là v đ ng
U ng kh đau môi m m đã thành quen
Nên không th vu t ve h nh phúc đ p tròn
Nên không th làm th thành nhã ca ...
Mùa đông cô đ n mang nhi u rét m t
N u tình anh không là áo em s i i m

Thì anh v , hoa g o nh t ng bông
Không m tay em mà nh trong lòng
Và n u tình anh không là v n đ a đàng
Cho em vào yên lành trú n
Thì anh s tr v quê h ng
Nh thu còn th u ...
Mùa thu anh s đi tìm loài dã th o
Nh c tên em trên nh ng cánh hoa r ng
Mùa xuân v anh s hát băng khuâng
Anh đào r ng lung linh nh ng n l
Anh s b o r ng ng i yêu nh bé
V n đi v trên l i nh h n anh
M t b câu v n đ u m ng yên lành
Qua năm tháng...
Môi v n đ , má v n h ng và tóc v n xanh
Thiên đ ng đó gót m m ch a l c b c
Tình yêu đ n - kh đau ch a l kh c
Khung tr i nào hoa b m ch ng th ng nhau
Ch ng nào em v ...
Bây gì hay mai sau?
G c hoàng hôn trên vai anh yên ng
Tháng năm và cu c đ i có gì tr c tr
Cho b c chân chim
Ng p ng ng vào khu v n đó
H nh phúc nào l a ch n đầu em ?
R i mùa đông... ... hoa r ng tr ng bên th m
Em s khóc r t nh u nh m t loài rêu câm nín
N u hôm nay em ch ng bì t chăm nom
B ng đôi tay búp măng
Vun quén cho loài hoa m i m c
Bây gì hay mai sau..?"

Đ i bài th ký tên là **Th ng Huy n**. Cũng vì bút hi u này c a anh làm tôi ng n ng i, không mu n nói chuy n nhi u v i anh nh nh ng ng i b n trai đ ng khóa khác ...

Ngày x a Saigòn , th i gian này là mùa xuân, cái th i gian r n ràng nh t vì ai cũng chu n b đón T t. N ng nh t i h n. Cây c hoa lá nh đ p h n. Không khí T t bên ngoài là hoa xuân, là m t, bánh k o, là h t đ a, là nh ng qu y bán thi p Xuân la li t...Không khí T t trong m i ngôi tr ng là r n ràng ti ng hát, ti ng đàn t p đ t v n ngh , làm bích báo, đ c san Xuân ...Tôi và anh h c cùng tr ng nh ng khác l p, khác c t ng d y hành lang và m t kho ng sân r ng vì ngày y nam n không h c chung. Anh làm quen tôi trong nh ng ngày làm báo cho tr ng. Các b n khác đ c quen, đ c nói chuy n v i Tr ng ban báo chí toàn tr ng là anh thì có v hân

hình m. Riêng tôi mị chuy n x y ra t i ngôi tr ng m i này quá bình th ng, n u không nói là ni m vui g ng ép.

Lúc b y gi tôi v n còn nh ti c quăng th i gian trung h c, "đui b m ép hoa v n bách th o". Tôi v n còn nh nhi u nh ng g ng m t h c trò, b n thân trong h c v n cũng nh ho t đ ng vẫn ngh trong tr ng nh H ng Th y, M ng Thúy, u Oanh, Ng c Trâm, H ng Ki u Loan, H ng H o, Ánh Tuy t.... Nh nh ng b c chân ch y r m r p trên c u thang g , ti ng c i trong tr o tan v nh pha lê, ti ng xuýt xoa vì t cay đ h ng trong mu i, ti ng chí choé giành nhau c n m t mi ng xoài t ng h i ng vàng.....nh c nh ng ánh m t l m yêu c a cô Nguy t Minh, T ng Giám Th , ti ng h m hè, d a n t c a nh ng bà Giám Th tu i b ng m c a mình ...

Nh ng âm thanh y còn vang v ng, m i g i tr v . Th i gian y, thu còn c p sách vui th t là vui. Tu i đ p nh t c a m t đ i ng i. Làm bích báo, t p vẫn ngh đ đ c thoát ra kh i b n b c t ng l p h c, không ph i h i h p khi th y ngòi bút c a v giáo s l t trên s đ m g i đ c bài. Không ph i đ ng nh tr i tr ng tr c m t ph ng trình toán khó trên b ng đen, không ph i len lén bàn tay đ i g m bàn chia nhau món quà ăn v ng, không ph i nh to trên m nh gi y con con...

H c làm th y thì ph i ng i l n, ph i mô ph m. Tôi đang ph i t p làm quen m t cách mi n c ng. Tôi b c vào ngôi tr ng S Ph m theo ý mu n c a cha tôi. Ông là m t nhà giáo r t yêu ngh . Có l mu n có m t ng i con n i nghi p mình, nên chính ông đã n p đ n cho tôi. Đ n ngày thi, chính ông đã đ a tôi đ n t n phòng thi r i ra ngoài quán đ ng i đ i đón tôi v . Tôi đã không ph lòng cha tôi. Càng trong ngh , tôi càng yêu ngh và t n t y v i ngh . H c h i thêm, thẳng ti n ki n th c. Tôi đ c h c sinh yêu quý, ph huynh tin t ng su t g n ba m i năm cho đ n ngày b c chân ra kh i quê h ng ...

Tr l i ng i b n có bút hi u Th ng Huy n, ng i đã t ng tôi nh ng câu th m t mà nh ng không kém ph n già đ n, ý tình sâu xa mà ngày y tôi ch a hi u h t, nh m t l i tâm tình, nh m t l i đ n dò, m t l i khuyên. R i mùa đông hoa r ng tr ng bên th m, em s khóc th t nhi u nh m t loài rêu câm nín. N u hôm nay em ch ng bi t chăm nom b ng đôi tay búp măng vun quén cho loài hoa m i m c, "Bây gi hay mai sau...". L ra ngày y tôi ph i coi anh nh m t ng i anh m i đúng.

Anh đ m đ m và r t ít nói. Ngay c khi c b n làm bích báo. Nói chuy n v a đ không đùa gi n. Th nh tho ng cũng buông m t câu dí đ m hòa theo không khí vui t i c a nh ng ng i

đang h c làm th y. Hình nh anh h n tôi kho ng vài ba tu i. Nh ng anh có v già d n h n nhi u. Anh cũng không t v khó ch u khi th y m t vài ông giáo s tr đ c thân lâu lâu i tìm cách xu ng phòng sinh ho t đ tìm c nói chuy n v i tôi. Anh ch có m t đ ngh bài th "Bây gi hay mai sau..." c a anh do chính tay tôi vi t trong m t góc khiêm nh ng trên bích báo. Ngày y t p v c a tôi s ch s l m, vi t b ng màu m c nâu, bút Pilot. Ch c a tôi m i ng i b o không đ p nh ng rõ ràng, n n nét. Các giáo s ph trách th ng m n l i đ d y nh ng l p sau. Nh ng khi vi t trên b ng, vì ph i ch y theo th i gian c a m t ti t h c, nên tôi vi t ch "x u nh ma", th y Tăng Xuân An d y môn th c hành đã chê nh th ! Nh t là ngày h c ti u h c, th ng thì làm lu n vãn, bên c nh có c khung đi m ch vi t n a. Có l ch tôi đ c x p vào lo i x u nh t. Đ c đi m trên trung bình m t chút, ch vì cô giáo th ng, nâng đ mà thôi. Chính cô giáo H ng đã khuy n khích tôi nên t p vi t b ng cách chép l i nh ng bài đã h c trong ngày vào m t quy n v khác. M i tu n đ a cho cô xem đ cô theo dõi và góp ý. B ng cách đó mà ch vi t c a tôi có ti n b . Sau này vì tôi chép th nhi u nên ch càng đ p h n, nh ng n u có ai khen, bao gi tôi cũng nghĩ đ n cô giáo cũ d y ti u h c Tr n Th H ng.

Tôi, đã nh n l i anh vi t bài th trên bích báo. Bi t s có nhi u ng i xem nên nét ch h i run. Trong lúc làm báo, tôi h i anh hoa g o màu gì ? Ch c là hoa gi ng nh h t g o? Anh l c đ u. Tôi c th c m c t i sao ng i ta l i đ t tên là hoa g o. Anh m m c i b o r ng anh cũng không bi t gì v "l ch s " tên loài hoa này. N u bi t ngày nay có ng i h i, l i là m t ng i b n gái h c cùng tr ng thì ngày y anh đã h i m anh r i. Anh ch nh t i m t cách m h v làng quê mi n B c c a anh... Cây hoa g o th ng m c ngoài cánh đ ng. Mùa xuân hoa n tung nh ng bông hoa màu đ th m. Thôn quê r c r thêm trong nh ng ngày l h i mùa xuân. Nh ng cây g o n hoa màu đ , đ p nh nh ng mâm xôi g c.

Tôi b o T t này anh v thăm nhà thành ph nh ven sông, h i m v l ch s tên loài hoa g o đ th ng này, có mu n gì đâu? Khó s ng nh đ ng trên đôi m t c ng ngh c a anh... Vô tình tôi đã kh i d y n i đau bu n trong anh. Khi di c vào Nam, b m anh đã l i vì ông bà n i không mu n r i xa quê h ng đ t T . R i sau đó, t t c đã đ n đ n ch t vì u t c, vì b đ u t . Anh m t thân m t mình vào Nam v a đi làm v a đi h c.

Th y tôi bu n, anh chuy n qua k ni m th i th u. Anh v n th ng ra ch i cánh đ ng cùng lũ b n ch y nh y, th đi u, la hét và cùng tranh nhau nh t nh ng bông hoa g o đ ném vào nhau. Tôi c i vui: lũ b n c a anh toàn là con trai hay còn có con gái n a? Anh nói quê anh, b n con gái ch ch i nh y dây, ch i ô ăn quan, nh y lò cò hay gi b bán hàng. Anh không thích ch i v i m y đ a con gái, vì m y cô y bé mà ch i c thích đóng vai ch , vai m mà thôi. Chúng tôi c i vui v , ti p t c hoàn thành t bích báo.

R i nh ng ngày xuân r n rã trôi đi. Chúng tôi lao vào h c t p đ chu n b thi t t nghi p ra

tr ng. Tuy nhiên m i khi ngh đ chuy n ti t, tôi v n bi t t hành lang bên kia đang có m t ánh m t nhìn...

Tu i tr th ng thích bay b ng. Trong đ n ch n nhi m s , tôi đã ghi thành ph Đà t, Nha Trang trên thành ph Sài Gòn. H n n a cũng ch ng có hy v ng đ u cao đ đ c d y Sài Gòn. Th y T ng Giám Th xem xét l i h s l i là b n thân thi t nh t c a cha tôi "phát hi n" ra đ u đó. Ông v i vàng đ i n tho i v tr ng nói chuy n v i cha tôi. Th là tôi ph i làm đ n l i v i hai ch Sài Gòn vào bên c nh con s 1. Tuy nhiên hai thành ph ngh mát c a Mi n Nam Vi t Nam mà tôi yêu ...v n hi n đ i n trong t đ n ch n nhi m s c a tôi, không Ch L n mà cũng ch ng Biên Hoà .

Vì kinh nghi m gi ng d y c a cha tôi truy n cho, vì tôi có đ i u ki n th c hành nhi u t i nh ng l p h c tr ng cha tôi ph trách nên đ i m th c hành c a tôi r t cao. Th nh ng tôi ch đ ng th h ng 21 trong k thi t t nghi p. Tôi b l t ra kh i danh sách 20 ng i đ c d y Sài Gòn. Anh Nguy n Ng c Tú (hi n nay là ch nhân hi u Bolsa Fabric trên đ ng Bolsa thu c Sài Gòn nh) là Th Khoa đã nh ng ch cho tôi.

Anh nói anh là con trai có đi xa m t chút cũng không sao. Th là tôi đ c d y ngay m t tr ng g n nhà v i "ca" s m nh t trong ngày. Sau đó có c m t bu i sáng và bu i chi u, tôi đi h c ti p, v a h c v a ch i. Th i Đ Nh t C ng Hòa, đang b c vào nh ng năm cu i c a th i k thái bình an l c. Đ ng ti n có giá. Hàng hóa r . M t th i hoàng kim c a ch đ C ng Hòa.

Tác gi bài th đ c tr v m t ngôi tr ng thu c thành ph nh ven sông, n i mà cô chú anh, nh ng ng i đã nuôi n ng anh, đã ch n làm quê h ng th hai khi di c vào Nam năm 1954. M t thành ph hi n hoà, bình đ , t i mát. Trong khi m i ng i tíu tít t h p nhau n i sân tr ng đ trao nhau l u bút, hình nh, đ a ch ...thì anh v n đ i m đ m nói l i t bi t v i tôi b ng bài th ghi trong t p th mà tôi đã chuy n đ n m i ng i chép và ghi cho tôi m t vài k ni m.

Tôi quên anh ngay sau bu i h p m t cu i cùng y cho đ n h n m i năm sau, th i gian đó chi n tranh Vi t Nam leo thang. Tôi đã có r t nhi u em h c sinh cũ lên đ đ ng c m súng "x p bút nghiên theo vi c đao cung " chi n đ u b o v Mi n Nam thân yêu. Trong đó có Nguy n Đ c H nh, m t h c sinh nghèo h c r t gi i, l i r t ngoan c a tôi. Cho đ n hôm nay h n m t ph n t th k , tôi v n không th nào quên đ c g ng m t thông minh c a c u h c trò y, cùng v đ i m đ m c a em. Cu i năm h c, ngoài ph n th ng c a S Giáo D c, tôi đã mua riêng cho H nh m t cu n t đ i n Anh Vi t v i dòng ch đ t ng c a tôi. Cu n t đ i n y, H nh luôn luôn mang theo dùng, ngay c khi vào lính. Tình c ng i ch huy đ n v c a H nh l i là

ng i b n có bài th ký tên Th ng Huy n. Anh nh n ra nét ch quen thu c c a tôi. H nh đã k chuy n nhi u v cô giáo cũ và ng i đ n v tr ng thì i r t mu n nghe nên v n cho là ít ...

L n v phép đ u tiên, H nh "bay" v i đ n thăm tôi t i tr ng DTH. B quân ph c tác chi n còn v ng mùi thu c sủng. H nh chuy n i thăm c a ng i đ n v tr ng t i tôi. Tôi đ c bi t ng i b n h c s ph m cũ đã có gia đình. V c a anh cũng là cô giáo và hai ng i có hai con nh . V con anh v n thành ph ven sông.

Đó là i n cu i cùng tôi g p Nguy n Đ c H nh. Ng i h c trò cũ, ng i chi n sĩ tr . C đ n v c a anh đã hy sinh g n h t trong m t tr n giao tranh ác li t v i Vi t C ng vào mùa hè đ i a. Sau này có đ p ghé qua thành ph ven sông y, tôi có tìm thăm v con ng i b n cũ thì đ c bi t anh cũng đã hy sinh. Tôi th n th nhìn t ng k v t c a anh. M t m nh g kh c hai câu th đ c đ t trên m t t :

*"Mùa thu anh s tìm loài dã th o
Nh c tên em trên nh ng cánh hoa r ng"*

Ch ng m ngùi nói r ng đó là k v t cu i cùng khi anh v phép. L n cu i và không bao gi tr i. Vĩnh vi n đi xa... L ng i, tôi nhìn ch , nh ng ánh m t th ng c m g p nhau, không hi u ch có bi t bài th ngày đó anh đã t ng cho tôi? M nh g này có i tay anh đã đ o g t r i kh c i nh ng v n th x a, sau khi nghe H nh k chuy n v cô giáo cũ.

Tôi xoa đ u hai cháu bé, m t trai, m t gái Chúng nép vào tôi nh mu n đ c che ch . Tôi ôm ch t hai bé th t i nghi p nh ôm c n i đau th ng vào lòng. N c m t tôi ràn r a, nh ng gi t n c m t khóc cho anh, ng i b n h c cũ, khóc cho ch , ng i v tr th i chinh chi n, khóc cho hai bé m côi m t cha, khóc cho Nguy n Đ c H nh, h c trò ngoan và gi i c a tôi, khóc cho c quê h ng đ t n c Vi t Nam tri n miền khói l a, khóc cho m t dân t c đang b th m c nh chi n tranh đ y đ a, trong đó có nh ng ng i tôi quý m n.

Hôm nay m t ph n t th k r i, tôi v n còn nh hình nh ng i thi u ph tr y v i hai đ a con nh d i, ánh m t ngây th vô t i ng ngác nhìn tôi, trong ngôi nhà nh đ n chi c ven sông ...

Đã nhiu năm nay, tôi thng cùng bn h u kêu g i trên các làn sóng đài phát thanh (hay các báo chí mà tôi cng tác) hãy giúp đ các thng ph bình, cô nhi qu ph chi n sĩ Vi t Nam Cng Hòa. Công vi c này đ c thính gi , đ c gi hng ng ng r t nhi t tình. Có đ n hàng trăm h s t kh p các t nh mi n Nam g i cho chúng tôi.

Tôi v n thng hy vng nh n đ c th ch , đ c ghi tên ch vào danh sách cô nhi qu ph , đ c ghi tên hai cháu vào danh sách cô nhi đ đ c các h i đoàn đ đây quan tâm giúp đ .

Riêng tôi, hàng bao năm nay, tôi mu n g i cho ch và hai cháu m t chút quà. Th nhng tôi không có đ a ch và ch c gì ch cùng hai cháu còn n i cũ hay không ? G n ba m i năm r i, cu c đ i bi t bao nhiêu là dẫu b ...

Mùa xuân n i đây hình nh ch a v i đ n, mà T t i đã tr v . Ng i dân Vi t t n n đón Xuân, đón T t trong hoàn c nh x ng i. Có n i trong tuy t r i giá nh. N i tôi , tr i Cali đã b c vào mùa m a. Có nhng ngày m a t m tã, ch nh nh hàng ngàn, hàng v n đ ng bào các t nh mi n Nam n n nhân bão l t, nhà c a b tàn phá. Gi đây ng i còn s ng ch a h t n i hải hùng, ch a v i đ c ni m đau ng i thân yêu v i n ra đi. Gi đây còn bi t bao nhiêu ng i dân nghèo còn s ng trong c nh màn tr i chi u ...n c. M i giúp đ trong kh năng, h i ngo i ai cũng r t nhi t tình chia s , ch mong s c u tr đ c đ a t n tay đ n các n n nhân.

N i tôi , v n còn đng vào nhng ngày l nh cu i đng, nhng ngày cu i cùng c a m t năm âm l ch, h hng đón T t n i x ng i. Trong lòng tôi v n mang m t ni m m c đ c tr v quê hng. Nhng không ph i đ vui T t v i xã h i Xã H i Ch Nghĩa mà ch mu n có m t s ti n đ đ c giúp ng i nghèo kh , ng i ho n n n, đ đ c th p lên nhng nén hng th m trên m i m ph n ng i thân yêu cũng nh m ph n nhng ng i n m xu ng vì cu c chi n. Và tôi cũng mu n thăm l i ng i thi u ph v i hai đ a bé m cô i cha y. Tôi nghĩ h là m t trong s nhiu gia đình b t h nh thi t thòi nh t sau cu c chi n tranh tri n miên và th m kh c trên đ t n c ta.

Tôi th m hy vng ngày tr v c a tôi, không xa, ch và hai con v n còn s ng n i thành ph nh ven sông y